

Hi7 Tutkimuskurssi/ faktaa vai fiktiota

* koulukohtainen kurssi, voi siis valita tarpeensa mukaisesti joko numeroarvostelun tai S-merkinnän

* suoritustapa: läsnäolo + portfolio

* sisältö:

1. Valitaan valmiista listasta opiskelijoiden kiinnostuksen perusteella 3-5 elokuvaa (elokuvien pituudesta riippuen).
2. Ennen elokuvan katsomista opiskelijat perehtyvät elokuvan kuvaaman aikakauden/ ilmiön taustaan ja ominaispiirteisiin. Itsenäinen tiedonhaku, tiedon arviointi ja prosessointi.
3. Katsotaan elokuva. Katsominen tapahtuu siitä näkökulmasta, 1) mitä lisäymmärrystä fiktiivinen elokuva antaa historialliseen ”faktatietoon”, 2) miten elokuvassa kyseinen aikakausi/ilmiö kuvataan, pyritään erittelemään elokuvan sisältämä fiktio faktoista. Arvioidaan elokuvaa siis paitsi kulttuurimuotona, niin myös historiallisen tiedon/elämyksen lähteenä, keskiössä lähde- ja mediakriittinen näkökulma.
4. Kirjoitetaan analyysi. Nämä kootaan portfolioon. Palautus: yksi portfolion osa joka elokuvan jälkeen.

* tavoite:

1. Syventää jonkin aihealueen käsittelyä opiskelijoiden kiinnostuksen mukaisesti. (elokuva+taustatutkimus: historiaa ei voi ymmärtää vain päällä, vaan pitää käyttää myös sydäntä. Ns. historiallisen empatian käsite.)
2. Harjoitella historian tieteenalalle tyypillisiä metodeja taustatutkimuksen kautta (portfolio)
3. Suhteuttaa historian taustatietoja taiteelliseen esitykseen (monilukutaito, lähdekriittisyys)

Portfolio/ elokuva-analyysi, ohjeet.

Etusivu. Etusivulla on perustiedot: nimi, kurssi, tehtävä, pvm.

Sisällysluettelo: Numerojärjestyksessä, esim. I, II, jne elokuvien nimet, sivunumerot

* kirjoita kukin elokuva-analyysi omille sivuilleen, muista otsikot, niin että lukija huomaa selkeästi mistä kyse*

1. Johdanto, ”esipuhe”

a) tuodaan esille, mihin elokuvaan tämä analyysi liittyy

b) kerrotaan muutamilla lauseilla ko. elokuvan aihealueesta, josta lisätietoja siis etsitty ja seuraavassa kerrotaan,

c) näkökulmasta, josta tietoja valikoitu: esim. jos aihealueena on II maailmansota, onko näkökulma sotaan taisteluiden, sotilaiden, valtionjohtajien toiminnan vai esim. siviilien näkökulmasta.

2. Historiallinen tausta.

Kirjoita noin 2-4 tekstikappaletta, joissa tuot esille ko. ajanjakson/ aihepiirin/tapahtuman keskeiset tiedot. Voit käyttää väliotsikoita. Tämä on siis tutkimusosio. Tekstiin merkittävät alaviitteet¹, eli noudatetaan historian tieteenalan vakiintunutta lähteistön merkintätapaa².

** suositeltava tehdä osiot 1-2 ennen elokuvan katsomista³ * *

3. Elokuva X historiallisen tiedon/ ymmärryksen lähteenä

Kirjoita noin 2-4 tekstikappaletta siitä, mitä opit-ajattelit-tunsit-huomasit elokuvaa katsoessasi (suhteessa historialliseen taustaan, tekemääsi tutkimukseen, ennakkotietoihisi).

Tässä apukysymyksiä, mutta ei tarvitse noudattaa niitä orjallisesti eikä edes käsitellä niistä jokaista: olennaista se, mitä opit ja koit omista lähtökohdistasi käsin.

1) Mitä lisäymmärrystä fiktiivinen elokuva antoi historialliseen ”faktatietoon”?

2) Millaisena kyseinen aikakausi elokuvassa kuvattiin?

3) Mitä aikakaudelle keskeistä jätettiin kenties kuvaamatta, kertomatta? Oliko kenties jotain olennaisesti virheellisiä/ tosiasioita vääristeleviä tai ylikorostavia seikkoja? Mikä osuus oli selvästi faktaa, mikä fiktiota?

3) Kenen/ minkä näkökulmasta elokuva oli tehty? Oliko lähestymistapa objektiivinen vai subjektiivinen, miten tämä kävi ilmi?

4) Oma arvio: mihin elokuvan tekijät (tuottaja, ohjaaja) ovat pyrkineet tekemällä tämän elokuvan? Mikä on siis arviosi mukaan ollut heidän intressinsä, tavoitteensa elokuvan suhteen?

4. Lähteet.

Lähteille asetettavat vaatimukset:

Nettilähteiden kanssa ole tarkka lähdekritiikin suhteen: historia on tulkintaa, joten tulkinta riippuu siitä, kuka sen on tehnyt ja millainen näkökulma/ tarkoitusperä tulkintaa on ohjannut. Faktat saattavat sinällään olla oikein, mutta kiinnitä huomiota asenteellisuuteen, ”totuuteen” jota noiden faktojen avulla yritetään todistaa. Tarkista, mikä on se sivusto, josta tietosi olet ottanut. Esim Valkoisen Suomen puolesta -sivusto tarjoaa hieman erilaisen version sisällissodasta kuin Suomen

1 Alaviite tulee siis näkyviin tänne sivun alakulmaan. Sillä osoitetaan, mistä nimenomaisesta lähteestä kyseinen tieto on saatu. Esimerkiksi näin:

2 Wikipedia-artikkeli ”Historian lähdemetodit” (www.wikipedia/höpöhöpö.8457834.html).

3 Rinta-aho H., Niemi M., Siltala-Keinänen P. (2009), s. 56.

Työväen Arkisto. Portfolion ansiokkuutta lisää se, jos olet tekstissäsi suorasanaisesti harjoittanut lähdekritiikkiä. Historian kirjoja pääsevät pääsääntöisesti julkaisemaan vain historiantutkimuksen metodeista ja tieteellisen tutkimuksen vaatimuksista perillä olevat asiantuntijat. Sen sijaan netissä ääneen pääsevät ketkä tahansa ”historianharrastajat”, joista osa on asiallisia ja osa... no, luokattoman huonoja. Se, että Jampalla on mielipide siitä, että ”ryssät on vihulaisia ja Karjala pitää palauttaa takaisin”, ei tee Jampasta vielä hyvää tietolähdettä. Kansan syvien rivien tunteiden tulkkina Jampaa sen sijaan saattaa olla ihan ok esimerkki.

”Wikipedia” ei ole lähde. Se siis kelpaa toki fakta-tiedon lähteeksi, mutta merkintänä ei missään nimessä kelpaa. Täytyy olla tarkemmin: sivusto – artikkelin nimi – tarkka osoite – luettu viimeksi päiväys. Tähän tyyliin:

”Historiantutkijan näkötorni”, sotahistorian tutkija Jussi Jalosen blogi
<https://jojalonen.wordpress.com/2013/04/19/varsovan-gheton-soturit/>. Luettu viimeksi 5.10.2015.

Käytä myös yhtä kirja-lähdettä. Siis ihan oikeaa kirjaa. Niitä löytyy kirjastosta.

Kirja-lähde merkitään näin:

- Courtois, Stephane; Werth, Nicolas; Paczkowski, Andrej et al: Kommunismin musta kirja. WS Bookwell oy, Juva 2002.
- Pohlebkina, V.V: Suomi vihollisena ja ystävänä. WSOY, Porvoo 1969.

Lähteet merkitään aakkosjärjestykseen sukunimen mukaan.